DE INEFFABILI TRINITATIS MYSTERIO

ORATIO

Habita in Sacello Pontificio

AD SANCTISSIMUM D. N.

BENEDICTUM XIV.

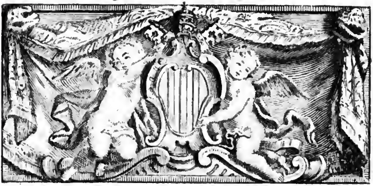
PONT. MAX.

A

FR. XISTO SFORTIA CESARINI

EQUITE HIEROSOLYMITANO,

Collegii Clementini Convictore.

ROMÆ, Typis Bernabò, & Lazzarini, MDCCXLVIII.

SUPERIORUM PERMISSU.

Sanctissimo Domino Nostro

BENEDICTO XIV.

PONTIFICI MAXIMO

XISTUS SFORTIA CESARINI

FELICITATEM.

BREVEM *hanc Orationem, quæ ab argumenti magnitudine vires sibi comparat, & ornamentum, ve-*

nerabundus, & ſuplex tuo nomini inſcribere, ejuſque patrocinio ſiſtere audeo, Beatissime Pater. *Scio tuis oculis eam ſubjicere mihi declinandum, poſtquam aurium tuarum judicium effugere felici eventu contigerat. Si enim coram Te verba proferre cuique licet eloquentiſſimo res gravis eſt, atque ardua nimis, ego, qui a propoſito Auguſtiſſimæ* Trinitatis *argumento deflexiſſe videor, quod inveſtigabiles Dei vias minime auſus ingredi, de tanti Myſterii laudibus conticuerim, etſi Te habere non potui auditorem, exilem hanc, & ineffabilis arcani dignitati imparem Orationem Tibi of-*

ferre

ferre pertimeſcendum intelligo. Verum quod maxime facit, ut aut timor, aut ſuſpicio tollatur, eſt illa tua ſingularis humanitas, qua concedis hominum nemini, quaque etiam in altiſſimo collocatus honoris gradu ſingulos Tibi devincis. Hæc me recreat, ac reficit, hæc ad bene ſperandum vehementer excitat. Interim, cum parvam hanc Orationem, meque totum, Collegiumque noſtrum tuarum virtutum obſervantiſſimum, tuo favore ornatiſſimum, meo, omniumque nomine Tibi Patrono beneficentiſſimo addico, abunde votis meis conſultum fore putabo, ſi me, quod humillime de-

deprecor, ad tuos provolutum pedes Apostolica Benedictione dignabere.

ORA-

ORATIO.

ETSI, BEATISSIME PATER, de Auguſtiſſimo TRINITATIS Myſterio, quod abſconditum eſt a ſæculis, *Ad Coloſ. 1.* nulla mens ad cogitandum, nulla ad loquendum lingua ſufficiat, *S. Leo ſerm. 3. de Pentec.* de iis tamen, quæ ad fidem noſtram fovendam, confirmandamque opportuna exiſtimari poſſunt, hodierna luce præ cæteris jucundiſſima videtur eſſe dicendum. Et ſane cum unam, eamdemque trium Perſonarum Divinam Naturam, omnes, qui recte de Religione ſenſerunt, jam inde ab initio profeſſi ſint, eamque afflata Divino Spiritu Catholica doceat Eccleſia, quid jucundius dici, aut com-

commemorari poteſt, quam Hæreticorum, qui, ne tres Hypoſtaſes unius naturæ crederentur, tot diſſidia excitarunt, errores, & mendacia ſtrictim, breviterque percenſendo refellere? Ab eo itaque Apoſtolorum tempore, quo jam longe, lateque ubique terrarum Chriſtiana Religio diffundebatur, memoriam repetens, video hæreſim erupiſſe,

S. Ignat. ep. 8.

qua deinde Noetus, & Praxeas natura adeo ſimplicem Deum eſſe, ut quamcumque Perſonarum diſtinctionem renuat, nefarie con-

S. Epiph. hæreſ. 57.

tendebant. Quem errorem Sabellius majori partium ſtudio, atque animorum contentione pertinaciter tueri adortus, perniciofiſſi-

Idem hæreſ. 62.

mam doctrinam in multorum animis diſſeminavit. Sed veritatis lumen, etſi undique cinctum tenebris, ſplendidiſſimo candore, quaſi fulgur ex mediis nubibus, eluxit. Nam peſtis ea, quæ jam per diverſas Orientis pla-

In Synod. Alex. 1. & 2. In Conſtantinop. 1. & 6.

gas miſere graſſabatur, per Orthodoxos primum Antiſtites, Silveſtri deinde, Damaſi, & Agathonis Pontificum ſumma cura, ac vigilantia penitus extinguitur, & profligatur. Nihil enim umquam tam a Catholica Fide alienum, nihil Chriſtianis auribus abſonum eſt viſum, quam hæreſis illa, quæ TRINITATEM negaret, Perſonarumque diſtinctionem rejiceret, & ea tantum nomina ad di-

diversos Divinitatis effectus insinuandos diceret esse composita. Nolo hic renovare memoriam illius temporis, quo Ariana factio omnia ita miscuerat, ut totus Orbis miratus sit se esse Arianum. Dicam tamen teterrimam Arii hæresim, quæ ab Ægypto orta Syriam, Asiam, Traciam, Græciam, Italiam, Galliam, aliasque complures Provincias, ac Regna pervaserat, compressam, ac pene deletam fuisse doctrina, sanctitate, & constantia Patrum, qui in celeberrimo Niceæ Conventu Homousion, Patrique consubstantialem Dei Filium conclamantes, adeo præclarissimo Fidei Symbolo Catholicam veritatem illustrarunt, ut illud merito appellarit Athanasius trophæum, & columnam, *in qua omnes hæreses ostentui inscriptæ sunt, & triumphantur*. Jam vero quid vacat referre tot alia, quæ in Augustissimum TRINITATIS Mysterium oblatrarunt, monstra, Eunomium, qui Filium, qui est imago Dei invisibilis, dissimilem esse Patri professus est: Macedonium, Græcosve nonnullos, qui adversus Spiritum veritatis impurissimo ore sunt oblocuti: necnon recentiorum temporum ex hujusmodi grege homines, qui maxima tetri spiritus ubertate perfusi hæresim jam ab Ecclesia damnatam, feliciterque deletam

Hieronym. adversus Lucif.

Ex Nicen. Symb.

In Epist. ad Episc. Afric.

Ad Colos. 1.

Bellar. in præf. lib. 1. de Christo.

letam ausi sunt iterum in lucem revocare. Verum irriti semper conatus, irritæ eorum machinationes, & ausus fuere in eam Ecclesiam, quæ Christi manu sustinetur, Christi præsidio armatur, Christi virtute fulcitur, Christi sapientia regitur. Hinc veterum Sanctorum Patrum, qui ex Oriente Constantinopolim, quique Romam eodem tempore ex Occidente convenerant, atque etiam subsequentum sæculorum una vox fuit, ac consensio, unum Deum in TRINITATE, & TRINITATEM in Unitate colendam. Quare cum hæc trium Personarum unius Naturæ confessio sit contra Catholicæ Fidei hostes præcipuum robur, ac fundamentum, Patrem omnipotentem, qui ab alio nullo manat, Unigenitum Filium, Sanctissimumque Spiritum ab utroque procedentem enixe deprecemur, ut quos error a veritate abduxit, eos bonus ille Pastor, qui oves perditas ad quærendum venit, rursus collectos aggreget, & in unum cogat, unde omnes uno ore, uno animo, una sententia eamdem in triplici Hypostasi Naturam venerentur.

In Conc. Constantinop. I.
In Conc. Rom. sub Damaso.

F I N I S.